

מדינת ישראל
- סודי -

יועץ ראש הממשלה ללוחמה בטרור
תל אביב, טלפון: 03-290882
כ"ג בכסלו התשנ"ד
7 בדצמבר 1993
סימוכין: אוט-23641/664

2/2
למס' 22
האם חובה לאי נוי?
סי. 3.11
חוקי

הערכת מצב בתחום הטרור לקראת יישום האוטונומיה בעזה ויריחו

1. בתקופה האחרונה אנו עדים למגמת עליה בהיקף הפיגועים המבוצעים נגד יעדים ישראלים בשטחים וייתכן אף לנסיונות לשוב ולבצע פח"ע בתחום הקו הירוק.
2. בנסיון להעריך את היקף ומאפייני הפח"ע בחודשים הקרובים יש להתייחס לשתי תקופות שונות:
תקופה א' - עד לתחילת יישום האוטונומיה בעזה וביריחו.
תקופה ב' - לאחר כניסתו של אש"ף לעזה וליריחו.

תקופה א'

3. מבחינת היקף הפח"ע, אין ספק כי ככל שהמו"מ הישראלי-פלסטיני יתקדם וככל שהמועד לכניסת אש"ף לשטחים יתקרב, יגבר היקף הפח"ע המבוצע נגד יעדים ישראלים בשטחים וייתכן אף בתחום הקו הירוק.
4. למרות המגמה הנוכחית המקובלת על מרבית ארגוני המחבלים הפלסטיניים להמנע מלבצע פח"ע נגד יעדים ישראלים ויהודיים בחו"ל, יש לקחת בחשבון כי חלק מארגוני הטרור, בעידודם של מדינות ערביות ואחרות המתנגדות לתהליך השלום (דוגמת איראן), ינסו לפתוח בזירה נוספת של פיגועים נגד ישראל - זירת חו"ל.
5. על סמך הנסיון שהצטבר מגל הפיגועים האחרון ניתן להערכתי לקבוע כי חלק מארגוני המחבלים פועלים בשטחים במכוון נגד מתנחלים. זאת משום שהטרור מאז ומעולם ידע לכוון את עצמו נגד החוליה החלשה ביותר בדעת הקהל בזמן נתון, תוך נסיון לעורר תגובת שרשרת שתמשוך את תשומת ליבה של דעת הקהל לאורך זמן. ארגוני הטרור מודעים לכך שפיגוע המכוון נגד מתנחלים לא יעבור בשתיקה ויגרור תגובה מצד המתנחלים. תגובה זו עשויה להתסיס את הרחוב הפלסטיני ולגרום למהומות נוסח האינתיפאדה, ובכל מקרה תגרום תגובת המתנחלים להד תקשורת רב. מעבר לכך, למחבלים יש גם נגישות טובה ביותר למתנחלים בשטחים והסיכוי של חוליה או של מחבל בודד לבצע פיגוע נגד המתנחלים בלא להתפס או להרג גדול בהרבה מהסיכוי שלהם להצליח בפיגוע בתחום הקו הירוק.

מדינת ישראל
- סודי -

6. להערכת המגמה של פיגועים המבוצעים נגד מתנחלים תמשך בעתיד הקרוב ואף תגבר. ארגוני הסרוב ימשיכו לנסות ולפגוע במתנחלים, הן באמצעות פיגועי ירי ממארב ומרכב נוסע, הן באמצעות פיגועי נשק קר, וייתכן אף פיגועי מכונית תופת ומטעני צד.

תקופה ב'

7. עם כניסתם של כוחות אש"ף לעזה ויריחו יצטמצמו להערכת הפיגועים בשטחים אלה, זאת לאור ההיקף הרב יחסית של אנשי בטחון פלסטיניים שיהיו נתונים למרותו של ערפאת בתוך תא שטח קטן במיוחד. ארגוני הסרוב, על אף רצונם להוכיח כי אש"ף אינו מסוגל להכתיב את מדיניותו אפילו בשטחים בהם הוא שולט פיזית, לא יוכלו לפעול באופן חופשי באזורים אלה ופיגועיהם בשטחי עזה ויריחו ילכו ויתמעטו.

8. במקביל תחול להערכת עליה משמעותית במספר הפיגועים המבוצעים בשאר אזורי השטחים ובנסיונות הפיגוע בתחום הקו הירוק. עליה בהיקף הפיגועים המבוצעים באזורים אלה תשרת בו-זמנית הן את האינטרסים של ארגוני הסרוב (אשר ינסו להמחיש לדעת הקהל כי גם לאחר כניסתו של אש"ף לעזה ויריחו אין הוא יכול להטיל את מרותו עליהם), וגם של אש"ף עצמו (פיגועים אלה יהוו מבחינת אש"ף זרז להמשך ההתקדמות ביישום תהליך השלום ויסייעו לטיעון שלו כי רק שליטת אנשיו פיזית בשטח עשויה לצמצם את פיגועי הטרור המבוצעים נגד ישראל בשטחים על ידי פעילי ארגוני הסרוב).

מסקנות

9. להערכת כחלק מהלוחמה בטרור יש למנוע אפקט השרשרת שנוצר לאחרונה בפיגועים המבוצעים נגד מתנחלים. הדרך הטובה ביותר לעצור את האפקט הזה אינה בביקורת פומבית מצד הממשלה על המתנחלים, אלא בהקצאת משאבים, וכח אדם מיוחד לצורך קיומו של מסע הסברה בקרב המתנחלים. המסרים שיועברו במסע הסברה זה צריכים לעניות דעתי לכלול את העקרונות דלקמן:

- א. הסבר מפורט מדוע פיגועי טרור רבים מופנים כיום נגד מתנחלים.
- ב. המחשה למתנחלים כי פעולות מחאה אלימות וללא בקרה מצידם משתקות לידי ארגוני הסרוב (המשיגים בכך את האפקט התקשורתית אותו הם מחפשים).
- ג. יש להעניק למתנחלים תחושה כי עומדים לרשותם ערוצי מחאה לא אלימים וחוקיים.

סודי ביותר
- סודי -

ד. יש להעביר למתנחלים מסר כי מחאתם נשמעת, נקלטת, ונלקחת בחשבון. (הערכתם של המתנחלים כי אין להם כל יכולת הדברות עם ממשלת ישראל, וכי אין ביכולתם ולו במעט להשפיע על קבלת ההחלטות עלולה אף להקצין את עמדותיהם ופעילותם).

ה. יש לנסות ולפתח ערוץ הדברות ישיר וקבוע בין הממשלה ובין המתנחלים.

ו. יש לעשות שימוש באמצעי התקשורת לצורך העברת מסרים מרגיעים ותמיכה בגורמים הפרגמטיים בקרב המתנחלים על מנת לחזקם אל מול הקצוות המיליטנטיים.

יורשה לי לציין כי לכאורה הנושאים שצויינו לעיל הינם נושאים פוליטיים גריידיא, אולם לא הייתי מרשה לעצמי להתייחס לסוגיות אלה אלמלא הייתי משוכנע כי לפעילות המתנחלים ולתחושותיהם מחד, כמו גם לעמדת הממשלה כלפי המתנחלים מאידך, יש השפעה עקיפה אך משמעותית על היקף ומאפייני הפח"ע בשטחים.

אני משוכנע כי פעילות ממשלתית ברות העקרונות הנ"ל עשויה להפחית את המתח בקרב המתנחלים, לצמצם את היקף פעולות המחאה האלימות שלהם בשטחים למנוע את ההד התקשורת הרב המוענק כיום לפיגועי טרור המכוונים נגד מתנחלים, ועל ידי כך גם להפחית את היקף ואת השפעת הטרור הפלסטיני על הציבור הישראלי.

10. במקביל, יש להערכתי לתגבר כיום (בעיקר לאחר יישום הסכם עזה ויריחו) את השטחים בכוחות צבאיים רבים. כוחות אלה יערכו בעיקר בצידי התנועה המרכזיים וכן בתוך ההתנחלויות השונות על מנת לצמצם ככל האפשר את הפגיעה באזרחים ישראלים בשטחים. תגבור כוחות זה עלול לגרום להתמקדותם של ארגוני המחבלים בניצוע פיגועים נגד יעדים צבאיים בשטחים ונגד חיילים, אולם בהנחה שהדבר יגרום בו-זמנית לירידה בהיקף הפיגועים המבוצעים נגד מתנחלים, הרי שיש לראות בכך הישג במסגרת הלוחמה בטרור, מאחר והדבר יגרום למעשה לצמצום האפקט התקשורת המוענק לארגוני הטרור.

בברכה,

יגאל פוסלר - תא"ל
יועץ ראש הממשלה ללוחמה בטרור